

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-quartâ mensis Februarii, anno Domini M. DCC. LXXXII.

M. FRANCISCO THIERY DE BUSSY, Consiliario, Medico Regis ordinario, in supremo Senatu Parisiensi; Doctore Medico, Præside.

An fracto Cranio, semper admovenda Terebra?

I.

CEREBRUM, nobile illud spiritûs animalis & vitæ promptuarium, tùm loci sublimitate, tùm substantiæ mollioris friabilitate, externis undiquè pateret insultibus, nisi osseâ veluti galeâ ipsum muniisset Natura prudens. Sed ex ipso securitatis fonte manat periculorum uberrima scaturigo. Ipsa Calvariæ soliditas in Hominis detrimentum quandoque vertitur. Irruentium mole ac impetu gravitèr læduntur Integumenta, periculosè contunditur Pericranium, quòd subjecta obnitatur Calvaria. Hic effracto Cranio, prominentia ossium acumina membranas excrutiant: illic effusus per collisionem humor difficiliùs excernitur, aut contusæ Meninges commotumve Cerebrum resolventium beneficiis minùs fruuntur, dùm præcludit iter solidior pixidis osseæ substantia. Hinc percusso vehementer capite, horrenda pullulat Symptomatum caterva. Homo concidit exanimis, caligant Oculi, surdescunt Aures, obtumescit Lingua, Sanguinem Auribus, Naribus, Oculis excernit; mox sequitur Nausea Bilisque Vomitus; tùm sævit

acutiſſima Febris, caput dolet plurimùm quâ parte percuſſum eſt : vertigine corripitur miſer, ſpirandi difficultate, Veterno, ſtupore, Paralyſi, Convulſione, Delirio. Sic afflictis ægroti rebus, quodnam adhibendum auxilii genus? Cujuſnam implorabis opem? Jam adeſt Chirurgus, qui compertâ in Cranio rimâ Trepanum prædicat: jam terribilem inſtruit operationis apparatum. At ſiſte manum incondita mollientem, niſi Medici conſilio dirigatur. Humano Capiti ferrum immittere non licet, niſi de Operationis neceſſitate conſtiterit. Non ſemper celebranda operatio eſt, quæ nunquàm expers periculi, aliquandò inutilis eſſe poteſt.

I I.

CORPORUM contundentium durior hebetudo graviorque moles periculoſiſſimè caput afficiunt. Hæc Cranium diffringendo, Meningibus intrudunt oſſium fragmenta, ſpiculis ſuis membranas crudeliter laceſſitura. Eſt ubi tabula oſſium exterior, ſpongioſo Diploe innixa, impingenti reſiſtit telo, dum interna tenuior, nec pari adminiculo ſubfulta diſſilit. Sæpè ultrà Cranium propagatur frangentis energia, & Cerebrum obvolventeſque Membranæ contunduntur. Sic diſruptis commoti Cerebri aut duræ Matris laceratæ vaſibus, intrà Cranium effunditur humor, qui mole Cerebrum comprimens, acredine quam morâ contrahit Membranas irritans, dira ſuſcitat ſymptomata. Porrò ſi tactu viſuque pateat oſſa ſub ipſo ictu depreſſa Cerebrum comprimere, Membranaſque pungere; ſi auctis, vel non remittentibus Symptomatis, ex ſapientis Medici judicio, effuſus intrà Cranium ſtagnet humor; ſi nec oſſium fragmenta removere, nec ipſis remotis liceat depreſſas partes reſtituere, aut effuſis liquoribus exitum concedere, haud morâ ſolers admoveatur manus. Nudetur Cranium, ſi vulnere omninò non, vel non ſatis nudatum fuerit. Mox Oſſi admoveatur Terebra, quam undequaque æqualiter ſerrantem leniter prudenterque circumagat Chirurgus. Tum reſectus Cranii orbiculus Elevatorio educitur, totieſque iterùm applicatur Terebra, donec ſatis patens ſit Chirurgo foramen. Hâc viâ, licebit illicò oſſis fragmenta ſubjectis infeſta Meningibus eximere Volſellis, Forficibus excindere, Vecte elevare, Meningophilace adæquare, Cruorem Venis effuſum exhaurire vel Saniem, læſis Meningibus remedia commodiùs admovere. Quod ſi operatione peractâ, ex humore lividis Meningibus coercito non remittant Symptomata, nihilque oſſe terebrato profluat, Scalpelli cuſpide Membranas attingere ne dubites. Sic prudenter adminiſtratæ operationis felix laudabitur eventus, aut ſi minùs poſperè ceſſerit, non criminabitur Operatio, cujus occaſio fuerit Neceſſitas.

I I I.

UT variæ ſunt Fracturarum Cranii differentiæ, ſic varia illis decernenda curandi methodus. Non ſemper eadem eſt ictuum caſuumque vehementia, non eſt in omnibus eadem Calvariæ ſoliditas, nec ſemper eſt idem Fracturarum modus. Nunc exteriorem tantùm vel utramque Oſſis tabulam capillaris Fiſſura dividit; modò evidentior eſt rima, licet nullis prominentibus aculeis aſpera, & apprimè conniventibus Fracturæ marginibus. Frangendo Cranio ſæpè totus impenditur frangentis impetus, dùm intacta manet Membranarum Vaſorumque continuitas. Sic læſo mitiùs Capite, non te deterreat Symptomatum vehementia. Hæc ut ab effuſis intrà Cranium humoribus aut pungentibus oſſiculis quandoque procedunt, ſic etiam aliquando à ſolâ membranarum leviori Contuſione ipſarumve Phlogoſi, ducunt originem. Dura Meninx Cranio firmiter undique colligata colliſionis impetum perſentiſcit ipſa vellicaturque. Contundentis impetu

Carotidis externæ ramuli Capitis integumenta perreptantes fortitèr exprimuntur: hinc Sanguis ipsis contentus tum versùs capillares tubulos validè cogitur, tum versùs Carotidis truncum refluit impetuosiùs. Sic in omnibus Carotidis externæ furculis majori mole & citatiori motu actus Cruor ruit quâ minor est resistentia, ruptisque repagulis, vel tumorem in parte remotâ suscitat, vel Naribus, Auribus, &c. prosilit. Duræ Matris Arteria, tum & Carotis interna hujus quoque refluxûs participes Sanguinem vehementiùs propulsum uberiùs excipiunt, & dilatantur ampliùs. Hinc ingurgitantur inflammanturque Membranæ: hinc intercurrentibus Arteriis medullaris comprimitur Cerebri substantia, eò magis quòd Phlogosi convulsæ Meninges. arctando Calvariæ sinus, Sanguini moram pariant in Cerebro. In Nervos etiam propagantur Meningum strictura & irritatio; dùm ipsis assiduæ comites involucra suppeditant. Sic imminutâ, cohibitâ, perversâ Spirituum distributione, tota cohibetur pervertiturque motuum animalium œconomia. Numquid hæc omnia Trepani necessitatem arguunt? Minimè. Imò Terebræ applicationem aliquandò inutilem esse meritò affirmaveris.

I V.

IDEO Fracturæ Cranii admovetur Terebra ut effusis & stagnantibus liquoribus aperiatur iter, vel depressæ restituantur partes. Quæ Calvariæ Fracturam comitantur Symptomata Trepanum non semper expostulant, sed operationem dehortantur, si paululùm remiserint. Compresso sub benigniore Fracturâ Cranio, dura Meninx quæ ipsi firmiter alligatur, distrahitur, inflammatur, rumpuntur ipsius connexionis funiculi: sed quid distractâ? Quid à Cranio sejunctâ, aut inflammatâ durâ Meninge, proderit Trepanum? Largioribus & repetitis Sanguinis missionibus, extremè tenui Victu, Resolventium cephalicorum applicatione ex Salviâ, Rutâ, Scordio, Lavendulâ, Stæcade, &c. instituenda est humoris in Meningibus hærentis discussio. *Sic*, inquit Ruischius * tam solers in Chirurgicis quam perspicax in Anatomicis, *non rarò felicissimè opem tuli verâ etiam Cranii Fracturâ laborantibus, quorum capitibus jam Scalpellum incisorium imminebat.* Depletis Venæ sectione vasibus in liberiorem ipsorum alveum eructabunt capillaria sanguinem, quò nimiùm turgent. Tenues fomenti discutientis partes intra Cranium admissæ nimis hærentes aut Revulsionis imperio minùs obsequentes succos attenuabunt & resolvent. Non timeas ne ex ruptis ossium fibrillis exudans lympha acredinem concipiat aut descendat in Meninges. Ista roris nutritii stillatio, quæ in cæterorum ossium fracturis, callum generando, ipsorum ferruminationi materiam suppeditat, fracto Cranio simile conferet emolumentum. Absit credas exiguam duræ Matris à Cranio divulsionem humoris intrà Cranium effusioni ansam necessariò præbere; Periosteum, in simplici Artuum fracturâ ab osse sejunctum, rursùs cum eo facilè glutinatur sine effusionis metu: quidni & dura Mater quæ Periostei vices gerit? At te nodus angit. Quæris undenam, ingruentibus Symptomatis, certò constabit nullum intra Cranium effundi liquorem, nullasque adesse compunctionis causas? Expecta paulisper. Videas num Remediorum usu remittant Symptomata. Pungentia ossium acumina, & effusus intra Cranium humor vulgaribus non cedunt præsidiis. Num ex illorum applicatione mitescunt omnia? Humorem circulationis legibus subjici, spiculorumque absentiam certò conjicies, & incœptam medicamentis absolves curationem.

* *Observ. Chirurg. LX.*

V.

APAGE igitur qui fracto Cranio ad Trepanum semper trepidi concurrunt. Ne dicant Terebræ applicationem non adeò reformidandam esse. Siccine loqui decet quos sublevandis hominum infirmitatibus præfecit Altissimus? Quid

ſemper perforas Calvariam incertus effuſionis in Cranio compreſſioniſve ? Non ſic liceat experimenta per mortes agere. Malignæ crudelitatis aut ignorantiæ meritam incurrit labem, qui ſine neceſſitate operationem aggreditur, unde pro incertâ levaminis ſpe, certa veniunt ægrotanti pericula. Quid autem non timendum ex levioribus operantis Chirurgi peccatis ? Si nempè vel nimis vel inæqualiter Terebram agitando, duram Meningem attigerit Serrâ : quid ſi quâ parte applicatur Trepanum duæ oſſis tabulæ ſeſe contingant, ut non raró viſum eſt ? Quid ſi duræ Matris Arteria, quæ oſſium ſuperficiem perreptare ſolet, profundo includatur ſinu, aut oſſeâ complectatur laminâ ? Tunc enim oſſis & arteriæ ſimul perficitur exciſio, vel dùm reſecta oſſis pars educitur vecte, incluſa quoque abripitur arteria. Num feliciter operatio peracta eſt ? En ab aëre circumfuſo imminet non leve periculum. Nihilne involvit timoris diuturna duræ Meningis denudatio, ipſius Phlogoſis haud infrequens cauſa ? Nihilne affert diſcriminis Capiti foramen infligere nonniſi exfoliatione lentiſſimâ occludendum ? Uno verbo ſic ſemper celebratâ operatione ſæpè decumbit in lecto per quinquagenta dies, non ex morbo, ſed ex operatione ægrotans, minimo in rebus nonnaturalibus errore, capite plectendus miſer, qui convenienti remediorum uſu intra paucos dies incolumis evaſiſſet. Hæc igitur te doceant reformidare, tibique ſapientem incutiant metum. Admoveas Trepanum, ſed nunquam admoveas inutiliter. Quæ jubet Prudentia ut Terebres, cum certa ſunt effuſionis compreſſioniſque ſigna, hæc eadem poſtulat ut non omni Fracturæ Trepanum applices. Magnum Chirurgiæ principem auſculta Celſum *, qui fracto fiſſove oſſe experiri remedia multò meliùs eſſe judicavit, quàm admovere ferramenta. Sic prudenter cunctando nonnunquam reſtituitur res, inutiliſque declinatur operatio ægrotanti plerumque luctuoſa.

* *Lib. VIII. cap. IV.*

Ergò fracto Cranio, non ſemper admovenda Terebra.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Philippus-Alexander BACHER.

M. Claudius-Andræas GOUBELLY, *Rei Herbariæ Profeſſor deſignatus, in Supremo Senatu Patronus.*

M. Antonius-Laurentius DE JUSSIEU, *Eques, Regi à Conſiliis & Secretis, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius, in Horto Regio Botanices Profeſſor & prodemonſtrator.*

M. Joannes-Jacobus NOLLAN.

M. Benjaminus-Michael SOLIER DE LA ROMILLAIS, *Scholarum Profeſſor.*

M. Claudius LAFISSE.

M. Guido DANIÉ DESPATUREAUX.

M. Cleriadus VACHIER.

M. Petrus-Joſephus MORISOT DESLANDES.

Proponebat Pariſiis ANTONIUS-JOSEPHUS-VICTOR LENDORMY-LAUCOUR, Mondiderinus, Doctor Medicus Remenſis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus.
A. R. S. H. 1782. AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi. 1782.